

چهره زن

در ضد مثل های انگلیسی و آمریکایی

اقتباسی احمد ابریشمی

چهارمین بخش مقاله چهره زن در ضد مثل های انگلیسی-آمریکایی در شماره پیشین عاشقانه چاپ شد و اینک بخش آخر این مقاله در ادامه چهار بخش قبلی از نظر خوانندگان می گذرد. یادآور می شویم که «ضد مثل» عنوانی است که Professor Wolfgang Mieder. مثل شناس بزرگ جهان به مثل‌های واقعی داده است که به وسیله افراد خوش ذوق دستکاری شده تا مفهوم تازه ای را به ذهن متبادر کند. بسیاری از این ضد مثلها قبول عام یافته و تا آنجا زبانزد خاص و عام و مشهور شده که در فرهنگ هایی از نوع خود ضبط شده است.

زیر نفوذ قرار دادن و ریاست بر وی از هیچ اقدام هراس آوری روی گردان نیستند. اصطلاح مرد زن ذلیل مناسب چنین وضعی است. (یک مثل فارسی، به نقل از جامع التمثیل که می گوید: زن سلیطه شوهر مرد است، مثلی مناسب این مقال است.) پرگویی و وراچی و غیبت و شایعه پراکنی زنان دیگر حرف ندارد زیرا علاوه بر ضد مثل ها، بسیاری از مثل های رایج هم گواه این خصلت است که طبیعت در نهاد زن به ودیعت نهاده است. همچنین نقص عقل زن قولی است که جملگی برآند و ضد مثل ها زن را بی عقل و فاقد شعور و درایت معرفی می کند و در این رهگذر پیرزنان را از آنچه هستند آنچنانتر می نمایاند. در برخی ضد مثل ها این موجود ضعیف به صورت زنی پرخاشگر، خشن، جنگ طلب، و بد ذات و سرشت ظاهر می شود که هیچ چیزی رضایت

ثابت می کند این وسواس جهان رواست.) پاره ای از ضد مثل ها زن را به صورت آلتی برای ارضاء شهوات و هوسرانی های جنسی منعکس می کنند. با این که زن برای رفع احتیاجات مادی خود غالباً به مرد متکی است، با اینهمه برخی ضد مثل ها زن را تشنه مادیات و بیش از حد پول پرست جلوه گر می سازد تا آنجا که کار پول دوستی آنان به ورشکستگی مرد منتهی می شود. با این که زندگی اجتماعی نشان می دهد که زن بطور کلی حالت تسلیم و رضا دارد و ابراز قدرتی نمی کند و در انجام تکالیف زناشویی کوشاست تا رضایت همسر خود را فراهم آورد و با جنباندن گهواره فرزندانی بپرورد و تسلیم اجتماع کند با این همه برخی ضد مثل ها نشان می دهد که متقابلاً زنان و بویژه زنان سلیطه شوهرداری هم هستند که برای مسلط شدن بر مرد و

نویسنده مقاله اصلی در اینجا به نقل ضد مثل های مربوط به زن خاتمه داده و با توجه به مفاهیم متعدد و موارد گوناگونی که ضد مثل های انگلیسی چهره زن را منعکس می کنند به یک جمع بندی رسیده است که در زیر ذکر می شود. او عقیده دارد که: ضد مثل ها توجه زنان را تا حد وسواس به زیباتر جلوه کردن منعکس می کنند و برای نیل به این مقصود از ابزار گوناگونی که آنان را بسیار زیباتر نشان دهد استفاده می نمایند. علاقه شدید آنان به انواع گوناگون مد لباس، زر و زیور، وسایل آرایش مختلف تا حدی است که از تحمل هزینه های سنگین ابایی ندارند. سهل است که برای داشتن اندام متناسب و زیبا به رژیم گرفتن و جراحی های سخت عذاب آور و توانفرسا نیز تن می دهند. (از شما چه پنهان مثل فارسی: «بکشید و خوشگلم کنید» را دهخدا در امثال حکم ضبط کرده که

می شود. مؤسس و رئیس هیئت تحریریه این نشریه، پروفیسور ولفگانگ میدر (Professor Wolfgang Mieder) است که بی شک بزرگترین فولکلوریست و مثل شناس جهان است. پروفیسور میدر آلمانی تبار و به دو زبان آلمانی و انگلیسی تسلط کامل دارد و تاکنون ده ها فرهنگ و کتاب و صدها مقاله در زمینه های گوناگون مثل به دو زبان انگلیسی و آلمانی از او چاپ و منتشر شده است. پزوریوم از سال ۱۹۸۴ شماره نخست خود را آغاز کرده و تاکنون ۲۸ شماره آن منتشر شده است. مقاله «چهره زن در ضد مثل های انگلیسی و آمریکایی» در همین آخرین شماره پزوریوم چاپ شده است که من برای نوشتن مقاله حاضر از آن بهره گرفته ام. لازم به یادآوری است که نشریه دیگری باز به همین نام پزوریوم از سال ۱۹۶۵ تا سال ۱۹۷۵ در هلسینکی پایتخت فنلاند منتشر می شد که به کار تحقیق در باره مثل می پرداخت. آن نشریه هم از اعتبار کافی برخوردار بود. چون به دلائلی انتشار آن از سال ۱۹۷۵ ادامه نیافت، پروفیسور میدر که پیشتر مقالاتی در دوره نخست پزوریوم منتشر کرده و با آن همکاری نزدیک داشت در صدد برآمد که آن را در قالب و فرم تازه تری احیا کند که این امر از سال ۱۹۸۴ به تحقق پیوست. نیز باید یادآوری کنم که در دوره پزوریوم پیشین، یک ایرانی به نام دکتر حسن رضوانیان مقاله ای در باره امثال و حکم فارسی منتشر کرده بود. در دوره دوم هم یک دانشمند ایرانیشناس آلمانی و یک خانم ایرانیشناس گرجی هرکدام یک مقاله در باب مثل های فارسی منتشر

Bibliography

Anna T. Litovkina, The Nature of Women as Revealed Through Anglo-American Anti Proverbs. Proverbium: Yearbook of International Proverb Scholarship, volume: 28: 2011, 85-120.

Mieder, Wolfgang and Anna T. Litovkina (1999), Twisted Wisdom: Modern Anti-Proverbs. Burlington: The University of Vermont.

Paczolay, Gyula, European Proverbs in 55 languages, Veszprém, Hungary, 1999.

کتابنامه

ابریشمی، احمد؛ فرهنگ پنج زبانه امثال و حکم فارسی؛ ناشر: مؤلف؛ تهران ۱۳۷۵
 ابریشمی، احمد؛ فرهنگ مثل های فارسی و انگلیسی؛ انتشارات زیور؛ تهران ۱۳۷۶
 ابریشمی، احمد؛ فرهنگ نوین گزیده مثل های فارسی؛ انتشارات زیور؛ تهران ۱۳۷۶
 حیم، سلیمان؛ ضرب المثل های فارسی و انگلیسی، پروخیم؛ تهران ۱۹۵۵ (۱۳۳۴)
 دهخدا، علی اکبر؛ امثال و حکم؛ جلد اول تا چهارم، چاپ سوم؛ امیر کبیر، تهران ۱۳۵۲

* * *

معرفی منابع اصلی

Proverbium پزوریوم با عنوان *Yearbook of International Proverb Scholarship* سالنامه ایست که در اواسط هر سال میلادی از سوی دانشگاه ورمونت آمریکا منتشر می شود. مطالب این سالنامه بطوری که از عنوان دوم آن پیداست مرتبط با مثل هاست که جنبه بین المللی و جهانی دارد. مقالات این نشریه در باره جنبه های گوناگون مثل های همه زبان های رایج است. مقالات تحقیقی و علمی آن اغلب به زبان های انگلیسی و آلمانی و گاه روسی و فرانسوی و اسپانیایی در قریب بیش از ۵۰۰ صفحه منتشر

خاطر او را فراهم نمی آورد. سرانجام باید از چندین ضد مثل یاد کنیم که بی وفایی، از و طمع، خشم ذاتی، انتقامجویی، وقت شناسی، ولخرجی، بی قیدی برای صرفه جویی، بی توجهی به پس انداز و نداشتن عقل معاش زن را منعکس می کند و دست آخر زن را به صورت موجودی شگفت آور معرفی می نماید.

* * *

در پایان لازم به یادآوری است که این مقاله از منابعی بهره گرفته که زنی دانشمند و مثل شناس، صاحب تألیفاتی چند در این زمینه، مثل ها و ضد مثل های مربوط به زن را مورد مطالعه قرار داده و بر اساس آنها مقاله مبسوطی تنظیم نموده است. این زن در پایان مقاله خود اظهار نظر کرده است که با وجود این که سرشت و فطرت زن به حکم طبیعت و خلقت او دارای کمبودها و نقائصی است با اینهمه این موارد به آن شوری شور نیست که در مثل ها و ضد مثل های مربوط به زن منعکس شده است. او معتقد است که همه این مثل ها و ضد مثل ها به وسیله مردان و در دوران های مردسالاری سکه زده شده و قلم در کف دشمن بوده است. علت اصلی این زن ستیزی از نظر او این بوده که مرد برای این که بزرگ و نیرومند و جنس برتر جلوه کند به مثل و ضد مثل روی آورده است. او معتقد است که ضد مثل ها را دنیای متمدن امروز بوجود آورده است تا با دستکاری مثل ها باز هم همان نغمه کهن تحقیر زنان را ساز کند و ضد مثلی بوجود آورد که دست مثل را از پشت بسته باشد.

پایان

کرده اند.

Twisted Wisdom: Modern Anti - Proverbs

این کتاب به همت پروفیسور ولفگانگ میدر و خانم آنا لیثوکینا (نویسنده اصلی مقاله حاضر) تدوین و ضمیمه پژوهش در سال ۱۹۹۹ از سوی دانشگاه ورمونت منتشر شده است. تدوین کنندگان در پیشگفتار مبسوط خود به شرح و توضیح کامل مطلب مورد نظر خود که دستکاری مثل ها و ایجاد ضد مثل است پرداخته اند. متن کتاب حاوی تمام مثل های دستکاری شده و ضد مثل هایی است که در منابع مختلف اعم از کتاب و روزنامه و آگهی های بازرگانی و غیره بکار رفته است. کتاب در واقع فرهنگی بی نظیر و جالب در این زمینه است. مثل های دستکاری شده بر حسب حروف الفبای آغازین مثل به ترتیب ضبط شده و ضد مثل های مرتبط با هر مثل در پی آمده است. هر یک از ضد مثل ها دارای نشانه ایست که منبع نخستین ظهور آن را نشان می دهد. در متن کتاب عکس ها و تصویرها و کارتون های مرتبط با ضد مثل فراوان دیده می شود.

European Proverbs in 55 Languages

این فرهنگ حاوی ۱۰۶ مثل رایج و مشهور مشترک در ۵۵ زبان زنده و مهم جهان است که نویسنده سختکوش و زبان دان آن توانسته است بیابد و ضبط کند. در روی جلد، گردآورنده به زبان های عربی و فارسی و سانسکریت و چینی و ژاپنی به عنوان زبان های نمونه اشاره کرده است. این فرهنگ جالب حاوی چندین فهرست ضمیمه مفید است. معادل فارسی مثل ها از فرهنگ

ضرب المثل های فارسی و انگلیسی سلیمان حییم استخراج شده است.

فهرست مثل های انگلیسی با مثل های فارسی معادل آنها

فهرست زیر حاوی مثل های انگلیسی و آمریکایی است که در متن این مقاله نقل شده و نویسنده این مقاله توانسته است در برابر آن مثل ها معادل های فارسی را بیابد و در فرهنگ های مثل خود نقل و ضبط کند. چنانکه در مقدمه این مقاله ذکر شد، در این فهرست عین مثل انگلیسی به ترتیبی که در متن مقاله آمده است دوباره ضبط و معادل فارسی آن در زیر آن ذکر می شود.

Of two evils choose the lesser.

از دو بد به برون کنی خرد است.

Boys will be boys.

طفل طفل است اگر طفل پیغمبر باشد.

Time and tide wait for no man.

فرصت غنیمت است نباید ز دست داد.
Give her an inch and she'll take an ell.

گدا را که رو می دهی صاحبخانه می شود.
Love is blind.

عشق (عاشق) کور است.

Silence is golden.

اگر گفتن سیم است خاموشی زر است.
Opportunity knocks but once.

بخت یک بار در خانه را می زند.

Beauty is only skin deep.

به حُسن نماز به مویی بند است.

A bird in the hand is worth two in the bush.

گنجشکی در دست به که بازی در هوا.

History repeats itself.

تاریخ تکرار می شود.

It's the early bird that catches the worm.

سحرخیز باش تا کامروا باشی.

Never send a boy to do a man's job.

کار بچه بچہ است.

Man proposes, God disposes.

از تو حرکت از خدا برکت.

العبد یدبر والله یقدر.

There's a time and place for everything.

هر کاری وقتی دارد.

Never put off till tomorrow what you can do today.

کار امروز را به فردا مفکن.

A man is known by the company he keeps.

همنشین را هر کس به همنشین داند.

Where there is a will there is a way.

خواستن توانستن است.

Experience is the best teacher.

هر تجربه ای عقلی را زیاده کند.

A rolling stone gathers no moss.

که بر سنگ غلطان نروید نبات.

No man can serve two masters.

یک ارباب و ده نوکر شنیده بودیم، یک نوکر و ده ارباب ندیده بودیم.

A man's house is his castle.

درون خانه خود هر گدا شهنشاهی است.

A word to the wise is sufficient.

عاقلان را یک اشارت بس بود.

Think twice before you speak.

اول اندیشه وانگهی گفتار.

Long hair, little brain/ short reason/ wit.

زن ناقص العقل است.

Early to bed and early to rise, makes a man healthy, wealthy and wise.

سحرخیز باش تا کامروا باشی.

Money doesn't grow on trees.

You can't eat your cake and have it.

یا خدا می شود یا خرما.

Every man for himself.

اول خویش سپس درویش.

Silence gives consent.

سکوت علامت رضاست.

Save for a rainy day.

برای دگر روز چیزی بنه.

Tit for tat.

این به آن در.

What you don't know can't hurt you.

نمی دانم راحت جان است.

Accidents will happen.

با قضا کارزار نتوان کرد.

When the cat is away, the mice will play.

مهر درخشنده چو پنهان شود / شهره بازیگر میدان شود.

Take care of your pennies and the pounds will take care of themselves.

یک شاهی هم یک شاهی است.

Money makes the mare go.

با پول سر سیل شاه نقاره می زنند.

Don't make a mountain out of a molehill.

گاهی را کوهی نباید کرد.

A little knowledge is a dangerous thing.

نیم طیب بلای جان، نیم فقیه بلای ایمان.

پول علف خرس نیست.

No man is perfect.

بی عیب خداست.

No man is a hero to his valet.

هیچ کس در خانه پیغمبر نشد.

When poverty comes in at the door, love flies out of the window.

گرسنگی نخوردی که عاشقی از سرت بیرون برود.

All roads lead to Rome.

همه راه ها به رُم ختم می شود.

A stitch in time saves nine.

سرچشمه شاید گرفتن به بیل / چو پر شد نشاید گرفتن به پیل.

Revenge is sweet.

در عفو لذتی است که در انتقام نیست (عکس مضمون مثل بالا).

لیلا نیاکی، مشاوره مطمئن و دلسوز در امور خرید، فروش و سرمایه گذاری

Best Service with High Integrity

 REALM
Real Estate Professional

لیلا نیاکی
Layla Niaki
Realtor®
GRI, Quality
Service Certified®

چنانچه مایل به:

• خرید
• فروش
• سرمایه گذاری ملکی

در هوستون و دیگر شهرهای آمریکا

هستید، می توانید از خدمات ما بفرودار شوید.

اطلاعات در مورد محل مورد نظر به طور رایگان در اختیار شما قرار خواهد گرفت

810 Highway 6 S, Ste 100 e
Houston, TX 77079

Cell: (713) 501-8148
Fax: (281) 598-9078

email: layla.niaki@realmpro.com